

5. РОЗВИТОК ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВІСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ЗМІН

О.Г. Занозовська

Національний університет харчових технологій

На сучасному етапі харчова промисловість розвивається в умовах глобалізаційних змін. В таких умовах на найближчі десятиліття стратегічне завдання харчової промисловості полягає в тому, щоб забезпечити її інтеграцію у світове господарство на умовах, які були б максимально сприятливі для більшості населення.

Розвиток харчової промисловості обумовлюється такими особливостями функціонування галузі: тісна залежність від сировинної бази, тому вирішення проблем має відбуватися і в сільському господарстві; високий попит на продукцію, оскільки харчові продукти є життєво необхідними; галузь є інвестиційно привабливою. Як показав аналіз розвитку харчової промисловості, високі обсяги інвестування, у порівнянні з іншими галузями, забезпечуються здебільшого великими корпораціями. Політика в цій галузі має бути спрямована і на розширення інвестиційного потенціалу малих та середніх підприємств. Важливим завданням є забезпечення підприємств галузі висококваліфікованою робочою силою, що пов'язано із ефективністю системи вищої освіти та підготовкою кадрів в країні. Створення сприятливих умов для навчання та виробничої практики студентів буде сприяти підвищенню кваліфікації майбутніх спеціалістів. Актуальною проблемою в сучасному глобалізованому світі є міграція робочої сили, яка має свій вплив на розвиток галузі. На вітчизняних підприємствах харчової промисловості повинна бути створена ефективна система стимулювання та мотивації персоналу для утримання висококваліфікованих спеціалістів.

Для того, щоб стратегія розвитку харчової промисловості могла бути ефективно реалізованою, вона має узгоджуватись з реальними обсягами ресурсів, мати адекватний механізм здійснення регулятивних заходів в кожній конкретній ситуації та контролю виконання намічених дій [2]. Науковці виокремлюють такі чинники впливу зовнішнього середовища на господарську діяльність підприємств: підвищення рівня інфляції, зміна поведінки споживача, досягнення НТП, політичні, правові, соціокультурні та економічні фактори, вступ до СОТ, ресурсне забезпечення, споживання, конкуренція, вибір та поведінка постачальника і конкурентів, спад попиту на продукцію, інновації та інвестиції, методи організації. Завдяки дії таких чинників суб'єкт господарювання може визначити власні переваги, цілі своєї діяльності та свою місію [1].

Харчова промисловість є експортно-орієнтованою галуззю, тому ще одним завданням має стати збільшення експортного потенціалу для розширення участі в світовому розподілі праці на ринку продовольства. За період 2006-2015 рр. показник зростання експорту агропромислової продукції становив в середньому 20 %. Перше місце Україна займає з експорту соняшникової олії, користується попитом на міжнародних ринках і вітчизняна кондитерська продукція, яка експортується здебільшого в товари близького зарубіжжя – Білорусію, Молдову.

Одним з напрямів підвищення ефективності харчової промисловості науковці розглядають диверсифікацію виробництва, зокрема створення інтегрованих структур. Для таких структур характерний замкнений цикл виробництва – від вирощування, зберігання і переробки сировини до виробництва та реалізації готової продукції, що дозволяє їм отримати економію на витратах, раціонально управляти ресурсними, інформаційними потоками [4, с. 181].

Таким чином, ефективне функціонування харчової промисловості України в умовах глобалізаційних змін вимагає стратегічних рішень для забезпечення розвитку галузі в довгостроковій перспективі. Пріоритетами розвитку харчової промисловості на сучасному етапі є: державна підтримка галузі, сприяння впровадженню європейських стандартів якості харчової продукції в Україні; інтеграція із сільським господарством, розвиток якого великою мірою визначає результативність харчової промисловості; створення системи захисту внутрішнього ринку продовольства; вдосконалення системи підготовки кадрів для підприємств харчової промисловості, підтримка державою конкурентоспроможності галузей на вітчизняних та міжнародних ринках, техніко-технологічне оновлення виробництва, диверсифікація.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Валінкевич Н.В. Сучасні чинники адаптації підприємств харчової промисловості до умов зовнішнього середовища в контексті глобальної продовольчої проблеми / Н.В. Валінкевич // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – 2013. – №2. – С. 12-18.
2. Купчак П.М. Харчова промисловість України в умовах активізації інтеграційних та глобалізаційних процесів: монографія / П.М. Купчак ; за ред. доктора економічних наук, професора Л.В. Дейнеко. – К. : Рада по вивч. прод. сил України НАН України, 2009. – 152 с.
3. Модель розвитку галузей економіки. Монографія / За ред. проф. С.О. Гуткевич. – К.: НТУУ «КПІ», 2011. – 472 с.

4. Скопенко Н.С. Агропромисловий сектор: сучасний стан, тенденції та перспективи розвитку / Н.С. Скопенко // Економічний аналіз. – 2011. – Вип. 8, Част. 1. – С. 179-183.